

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE
2019. szeptember 4., szerda

Tartalomjegyzék

V. A Kormány tagjainak rendeleteihez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás a borászati termékek krízislepárlási támogatásáról szóló 40/2019. (VIII. 30.) AM rendelethez	306
Végső előterjesztői indokolás a tenyészbika tenyésztésbe állításának mezőgazdasági csekély összegű támogatásáról szóló 41/2019. (VIII. 30.) AM rendelethez	307
Végső előterjesztői indokolás az egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról és hatályon kívül helyezéséről szóló 20/2019. (VIII. 30.) EMMI rendelethez	308
Végső előterjesztői indokolás az egyes szakképzési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 29/2019. (VIII. 30.) ITM rendelethez	312

V. A Kormány tagjainak rendeleteihez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

a borászati termékek krízislepárlási támogatásáról szóló 40/2019. (VIII. 30.) AM rendelethez

A Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (1)–(2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel az alábbi Indokolás közzététele javasolt az Indokolások Tárában.

A 2018. évi szüret alkalmával mintegy 5,2 millió mázsa szőlőt – a megelőző évinél közel 15%-kal többet – szüreteltek a termelők. A termésátlag országos összesítésben 78,8 q/ha-ról 89,3 q/ha-ra emelkedett. A 2018. évi szüretet követő bortermelés megközelíti a 3,7 millió hl-t. Ez a mennyiség több mint 800 ezer hl-rel több, mint a megelőző évi, illetve mintegy 1–1,2 millió hl-rel magasabb, mint az elmúlt hétéves időszak átlagos magyar bortermelése.

A külkereskedelmi folyamatokat az elmúlt években jellemző kedvező folyamatok a legfrissebb adatok alapján megfordulni látszanak. A magyar borexport a 2013. és 2017. évek viszonylatában szerény emelkedést mutatott, majd 2018-ban – a meghatározó nyugat-európai szőlőtermelő országokat sújtó kedvezőtlen időjárási körülmények miatt a versenytársaknál 2017-ben bekövetkezett termés kiesés következtében – jelentős növekedést tudott elérni mind értékben, mind mennyiségben. A 2018. évi export a 2017. évi bázis mintegy másfélszerese lett. Ez a pozitív folyamat azonban – sajnálatos módon – egyszeri, illetve átmeneti jelenségnek bizonyult. 2019 első négy hónapjában a borászati termékek exportja mennyiségben 34%-kal, értékben pedig 6,5 millió euróval esett vissza 2018 azonos időszakához képest. Ez közel 150 000 hl borászati terméket jelent. A 2018. évi borimport esetében hasonló a helyzet: a korábban évről évre csökkenő borbehozatal 2018 második felében élénk növekedésnek indult. 2019 első négy hónapjában a borászati termékek importja mennyiségben 167%-kal, értékben pedig 49%-kal növekedett 2018 azonos időszakához képest.

A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa 2019. május 31-i napra vonatkozóan elvégzett országos készletfelmérés adatai szerint az érintett bortermelőknél 3,34 millió hl bor vár vevőre. Ez a mennyiség 800 ezer hl-rel (31,5%-kal) magasabb, mint a 2018. május 31-i fordulónapon mért mennyiség.

Ez a helyzet nagyon komoly kihívás elé állítja a magyar bortermelőket, de elsősorban azt a 35 000 szőlőtermelőt, akik közül a 2019. évi szüret alkalmával várhatóan jelentős számban lesznek olyanok, akik nem tudják eladni termésüket a teli pincéjű borászatoknak. A kereskedelmi bortermelés terén meghatározó nagyobb borászatok többségének részvételével tartott egyeztetés során egyértelművé vált, hogy egyelőre több tényező is korlátozza az idei szüret során felvásárolható szőlő mennyiségét:

- A tárolóterek jelenleg telítettek. Az elmúlt időszakban a borászatok nemcsak a saját tartályaikat, de a szabadpiacon elérhető bértárolókat is megtöltötték készleteikkel.
- Az elmúlt év szüreti időszakában megmutatkoztak a belföldi bortárolóterek egy részét érintő technológiai, elsősorban hűtési problémák, így jelentősen nőtt a technológiai értelemben hibás, eladhatatlan vagy nehezen eladható borok mennyisége.
- Az eladások visszaesése következtében a felvásárló borászatoknál nem áll rendelkezésre megfelelő anyagi forrás szőlővásárlásra, de az előbbieken említett, a 2017. évi szintet mintegy 1 millió hektoliterrel meghaladó többletre tekintettel, eleve korlátozott kereslet várható részükről a szőlő iránt.
- A 2017. évben a nagy nyugat- és dél-európai bortermelő országokat sújtó időjárási körülmények miatti termés kiesés nagyon pozitívan hatott a magyar szőlő iránti keresletre, illetve a magyarországi szőlőárakra. 2018-ban az európai versenytársaknál visszaállt az átlagos szőlő-, illetve bortermelési szint, ami megmutatkozott az év kezdetén kiemelkedően magas magyar borexport fokozatos visszaesésében. Egyelőre nem mutatkozik jele annak, hogy ez évben a nyugat- és dél-európai nagy bortermelő országokban az előző évitől elmaradó termés lenne, így az európai szőlő- és borpiacon a kínálati nyomás tovább erősödhet.
- Amennyiben a borimport 2019-ben tovább erősödik, az szintén negatívan hat a szüret időszakában a szőlő iránti keresletre.

A fentiek alapján a borpiacon rövid távú (logisztika, kereslet-kínálat egyensúly megbomlása) és strukturális problémák is jelentkeznek. A probléma megoldása érdekében az Agrárminisztérium már 2019 tavaszán megtette az első lépéseket, s bevezette a zöldszüret intézkedést. A zöldszüreti intézkedés az uniós szabályozás által biztosított olyan piacszabályozási eszköz a szőlő-bor ágazatban, amely a termelők számára önkéntes, és célja, hogy lehetőséget biztosítson a várható túlkínálat kezelésére. A szőlőültetvényekben végzett zöldszüretre igényelhető támogatásról szóló 22/2019. (V. 31.) AM rendelet a 2019. május 31-ei Magyar Közlönyben jelent meg. A zöldszüret elvégzése a szőlőtermesztő önálló döntésén múlik. Korábban Magyarországon ilyen intézkedést még nem alkalmaztunk. A Magyar Államkincstár adatai szerint a szőlőtermesztők 3533 ha-on végezték el a zöldszüretet. Ez a HNT becslése szerint közel 450 ezer mázsa szőlő, mintegy 310–340 ezer hektoliter borkiesésnek felel meg a 2017/2018-as termésadatok alapján.

A fenti számok jól mutatják, hogy a zöldszüret intézkedés jelentősen hozzájárul a kínálati nyomás csökkentéséhez, azonban önmagában nem elégséges eszköz a probléma rövid távú megoldása érdekében. Ennek alapján javasoljuk a krízislepárlás intézkedés bevezetését.

A tervezett 100 000 hektoliter borászati termék lepárlása további 140 000 – 150 000 mázsa szőlő mennyiségének felel meg, amely így tovább javíthatja a 2019-es szőlőtermés felvásárlási lehetőségeit és az abból készített borászati termékek piaci elhelyezését. A krízislepárlási intézkedés ezen túlmenően lehetőséget ad a bortermelők számára az új termés feldolgozásához szükséges pénzügyi háttér javításához.

A borpiacon kialakult válsághelyzet javulása a zöldszüreti intézkedés és a krízislepárlási intézkedés együttes hatásától várható.

Végső előterjesztői indokolás a tenyészbika tenyésztésbe állításának mezőgazdasági csekély összegű támogatásáról szóló 41/2019. (VIII. 30.) AM rendelethez

A szabályozás célja a húshasznú szarvasmarha- és bivalyágazat termelési hatékonyságának növelése érdekében a megfelelő minőségű és genetikai értékű apaállatok tenyésztésbe állításának támogatása.

Az ágazat támogatása kiemelt jelentőségű, hiszen a szarvasmarha-tenyésztés alapvető élelmiszerek (tej, hús) mellett egyéb termékek gyártásához is ipari nyersanyagot szolgáltat, továbbá az ágazatnak jelentős az élőmunka- és az eszközigenye, így kulcsfontosságú szerepe van a vidéki lakosság foglalkoztatásában.

A rendelet alapján az állattartó az apaállat támogatási időszakban történő tenyésztésbe állítása esetén vissza nem térítendő mezőgazdasági csekély összegű támogatás (a továbbiakban: támogatás) igénybevételére jogosult.

A támogatás összege a támogatási időszakban tenyésztésbe állított apaállatonként húshasznú tenyészbika esetén 750 ezer forint, hústípusú magyartarka tenyészbika esetén 650 ezer forint, magyar szürke tenyészbika esetén 400 ezer forint, bivaly tenyészbika esetén 300 ezer forint.

A támogatás jogosultsági feltételeinek meghatározása keretében az általános előírások mellett rögzítésre kerül a szakmapolitikai feltételeknek való megfelelés is azzal, hogy egy tenyészbika után csak a tenyésztésbe állítást követő első támogatási kérelem benyújtási időszakban és csak egy alkalommal igényelhető támogatás. A kérelmező a bejelentett tenyészetében lévő tehén minden megkezdett harminc egyedszáma után egy apaállat tenyésztésbe állításához igényelhet támogatást. Ha a tehenek egyedszáma nem éri el a harmincat, akkor egy apaállat után jár támogatás.

A rendelet a támogatás jogosultsági feltételeit, keretösszegét, valamint a támogatási kérelem benyújtására, elbírálására és a támogatás kifizetésére vonatkozó részletszabályokat tartalmazza.

A Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (1)–(2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel az indokolás közzététele javasolt az Indokolások Tárában.

Végző előterjesztői indokolás az egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról és hatályon kívül helyezéséről szóló 20/2019. (VIII. 30.) EMMI rendelethez

Az előterjesztő álláspontja szerint a jogszabály indokolásának az Indokolások Tárában való közzététele – a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontjára figyelemmel – szükséges.

Az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet módosítását az oktatási jogok biztosának figyelemfelhívása hívta életre, melynek célja az esélyegyenlőség megteremtése.

Az Alapvető Jogok Biztosának az iskolai mulasztások igazolásával összefüggő megkeresése eredményeképpen – a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: Nevir.) módosítása révén – a jövőben lehetőség nyílik arra, hogy az orvos a gyermek betegsége kezdetén is kiadhassa az orvosi igazolást, amennyiben megítélése szerint nem indokolt a kontrollvizsgálat.

A Nevir. rendelkezéseinek főbb módosítási célja a sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók esetében, a vizsgának nem minősülő (pl. feleltetés, dolgozat) számonkérés során biztosított szakértői bizottság által javasolt kedvezmények garantálása, a vonatkozó alkotmánybírósági határozat, továbbá a gyakorlati tapasztalatok alapján. E szabály nem minősül értékelés és minősítés alóli felmentésnek, hiszen az értékelés és minősítés megtörténik, csak más – a szakértői bizottság által javasolt – formában.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény módosításával összhangban a Nevir.-ben átvezetésre kerül a magántanulói jogviszony helyébe lépő egyéni munkarend bevezetése.

A Nevir. már jelenleg is számos ponton szabályozza az iskolai sporttevékenységgel összefüggő kérdéseket. Ugyanakkor az iskolai sporttevékenységről szóló 16/2004. (V. 18.) OM–GYISM együttes rendelet részleges deregulációjával párhuzamosan olyan tartalmi szabályozást szükséges a Nevir. keretei között megvalósítani, amely megfelelően rugalmas.

A Kormány az 1376/2016. (VII. 21.) Korm. határozatával elfogadott T.E.S.I. 2020 – Testnevelés az Egészségfejlesztésben Stratégiai Intézkedésekről című szakpolitikai stratégia 2.2.2. beavatkozása szerint ki kell dolgozni a sajátos nevelési igényű tanulók egészségközpontú fizikai fittségét mérő tesztrendszerrel. Az EFOP-3.2.8-16 jelű kiemelt projektben elkészült az inkluzív szemléletű fittség mérési rendszerre tett javaslat, amely a 2013/2014. tanévben bevezetett Nemzeti Egységes Tanulói Fitsségi Teszt (a továbbiakban: NETFIT) integráns részét képezi. Lényeges, hogy az érintett atipikus fejlődésű tanulók fizikai állapotáról képet kapjanak maguk a tanulók, szüleik, a nevelési-oktatási folyamatban részt vevő pedagógusok, gyógypedagógusok, konduktorok, valamint az intézmények és a fenntartók.

A hatályos jogszabály az iskola testnevelést tanító pedagógusát jogosítja arra, hogy a NETFIT-módszer szerinti fitsségi mérésekben közreműködjön.

Az érintett tanulók egy része gyógytestnevelésben vesz részt, vagy azokon is részt vesz, továbbá azon sajátos nevelési igényű tanulók és mozgáskorlátozott tanulók is célcsoportját jelentik az adaptált NETFIT-méréseknek, akik számára a mozgásnevelés tantárgy keretében történik a mozgáskultúra kialakítása és a mozgás összerendezettségének javítása, végül a fentebb nem jelzett sajátos nevelési igényű tanulók is az adaptált NETFIT célcsoportjába tartoznak.

A tervezet konkrétan megnevezi a NETFIT-mérésben érintett pedagógusokat, gyógypedagógusokat, konduktorokat, továbbá utal arra is, hogy amennyiben egy tanuló testnevelésórán és gyógytestnevelésen is részt vesz, akkor a testnevelést tanító pedagógusnak és a gyógytestnevelő tanárnak a fitsségi mérések kapcsán együtt kell működni a feladat végrehajtásában. Ugyanez igaz abban az esetben is, amennyiben a tanuló testnevelésórán és rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozáson egyaránt részt vesz. Ez esetben az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusának és az érintett gyógypedagógusnak, konduktornak kell együttműködni a feladat végrehajtásában.

Pontosításra kerülnek továbbá a fittségi eredmények NETFIT informatikai rendszerben történő rögzítésének szabályai. Ez jelenleg szintén az iskola testnevelést tanító pedagógusának feladata, melynek ellátása a jövőben szintén azon pedagógusokat, gyógypedagógusokat vagy konduktorokat érinti majd, akik a tanulók testnevelésével, gyógytestnevelésével, mozgásnevelésével, rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásainak megszervezésével foglalkoznak.

A szabályozás egyik kifejezett célja az egészségfejlesztő testmozgás koncepciójának megjelenítése a rendeleti szintű szabályozásban. A nevelési-oktatási intézmények testmozgással összefüggő tevékenysége ugyanis nem csupán a tanórai foglalkozások és egyéb foglalkozások között képzelhető el, hanem az iskolai kultúra egészében, és annak célrendszere is túlmutat a tehetségfelismerésen és -gondozáson, hiszen minden tanulónak biztosítani szükséges az egészséghez szükséges mennyiségű intenzitású fizikai aktivitást, továbbá az azzal összefüggő kompetenciák fejlesztését. A Nevir. 128. §-a szerint a „mindennapos testmozgás” jelenleg is része a teljes körű egészségfejlesztésnek, mely szintén valamennyi nevelési-oktatási intézményben, nem csupán az iskolákban ható intézkedés. A szabályozásban keretjelleggel megjelenik az egészségfejlesztő testmozgás célrendszere is, így egyrészt az, hogy minden gyermeket, tanulót el kíván érni, másrészt olyan készségek fejlesztését támogatja, melyek a belső motivációs bázison nyugszanak, az egészséges életvezetésre készítik fel, fejlesztik a társas kapcsolatokat, az állampolgári kompetenciákat.

A Nevir. 174. § (8) bekezdésének, illetve 176. § (4) bekezdés b) pontjának módosítása a leghátrányosabb helyzetű tanulók érettségét adó képzésben történő előrehaladásának támogatása, a rászorultsági kritériumok elmúlt években történt átrendeződése, illetve a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben foglaltakkal történő koherencia megteremtése miatt indokolt.

Az Arany János Programok a Végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni középtávú stratégia végrehajtásának részét képezik, a végzettségi szint javítását és hátránykompenzációt célzó programok a középfokú oktatásban részt vevő hátrányos helyzetű tanulók számára biztosítanak komplex támogatást a magasabb végzettségi szint megszerzése érdekében.

A köznevelés területén alapvető cél a lemorzsolódás és a korai iskolaelhagyás arányának csökkentése, kiemelten a lemorzsolódással leginkább veszélyeztetett hátrányos helyzetű tanulói kör esetében. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény definíciója szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűnek minősíthető tanulók létszáma, aránya azonban a közelmúltban számottevően csökkent, de a kategóriából történő kikerülés ellenére az iskolai előrehaladás szempontjából hátrányos helyzetet megalapozó tényezők – szülők alacsony iskolai végzettsége, kedvezőtlen anyagi helyzete – sok esetben továbbra is fennállnak.

A hátrányos helyzetű tanulók létszámában tapasztalható csökkenés akadály a tanulók támogató programokba történő bevonásának, így az egyébként rászoruló tanulók egy része elveszti a pedagógiai többlettámogatásra való jogosultságát. Ezért volt szükséges további rászorultsági kritériumok feltárása és annak biztosítása, hogy elérhető legyenek a rászoruló tanulók annak érdekében, hogy hozzáférjenek az iskolai előrehaladásukat támogató pedagógiai segítséghez. A rászorultsági kritériumok fentiek következtében történt módosulásával, átrendeződésével a 30%-os küszöb a „kevésbé hátrányos helyzetű” tanulók bevonására már nem indokolt.

A KSH adatai szerint a magas támogatotti aránnyal (rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény) jellemezhető megyékben jellemzően a munkanélküliségi ráta (15–64 évesek) is magas, ezért a célcsoport elérésének további hatékony eszköze a szülők alacsony foglalkoztatottságának mint kritériumnak a beemelése.

A társadalmi és demográfiai helyzet térségi fejlettségi mutatói között megjelennek az iskolai sikeresség szempontjából lényeges mutatók, így például a kora gyermekkori nevelést biztosító férőhelyek száma, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, aktív korúak ellátásában részesülők. Ennek figyelembevételével a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendeletben rögzített kedvezményezett települések beemelése szintén a rászorultsági kritérium megerősítését szolgálja. A célcsoport bővítésével azoknak a diákoknak is lehetősége lenne bekerülni a programba, akiknek a szülei hátrányos munkaerőpiaci helyzetben lévő aktív korúak, illetve akiknek lakóhelye a területi fejlettség – társadalmi és demográfiai, lakás- és életkörülmények, helyi gazdaság és munkaerőpiaci, valamint infrastruktúra és környezeti jellemzői – alapján a kedvezményezett körébe sorolt. Mindkét feltétel dokumentumokkal alátámasztható, igazolható, a pedagógusokra nem ró többletterhet. Az alacsony foglalkoztatottság igazolható a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 18/B. §-a szerint

vezetett nyilvántartás alapján, vagy az Szt. 33. §-a szerinti ellátásra való jogosultság hiányában, az állami foglalkoztatási szervnek a gyermeket nevelő szülők bármelyikének, a családba fogadó gyámnak az álláskeresőként történő nyilvántartásáról szóló igazolásával. A 176. § (4) bekezdés b) pont bf) alpontjában foglalt, településtípus szerinti megközelítés az Arany János Tehetséggondozó Programot megvalósító intézmények területi elhelyezkedésére tekintettel javasolt, figyelembe véve, hogy az intézmények térségében nem feltétlenül jellemzőek a kedvezményezettnek minősülő települések, ugyanakkor a kistelepülési lakóhelyből fakadó szociális problémák érzékelhetőek.

A tanuló célcsoportra vonatkozó módosítási javaslat nem bővíti a bevonható tanulói létszámot, hanem a tanulói csoport összetételében hozna módosulást. A programokat megvalósító intézményi kör zárt, a program-megvalósításra jogosító, korábbi években kiadott miniszteri engedélyekben rögzítettek szerint, pedig minden megvalósító intézmény pár évfolyamonként egy osztálynak (egy esetben két osztálynak) megfelelő létszámú tanulókat (Nkt. 4. melléklete szerinti létszám) vehet fel, tehát a létszám ebből a szempontból is rögzített.

A három Arany János Programnak nem ugyanazon rászoruló tanulói kör a célcsoportja, és ezt a jövőben is indokolt fenntartani. Ennek oka, hogy a versenyképesség javításával, az ország specifikus ajánlásainak végrehajtásával összefüggésben is növelni szükséges a hátrányos helyzetű családi háttérrel rendelkező, valamint a hátrányos helyzetű térségekből érkező tanulók részvételét a magasabb végzettségi szintet biztosító képzésekben. Ösztönöznünk próbáljuk tehát, hogy az egyébként azonos tanulmányi eredményeket elérők közül ne az alacsonyabb képzési típusokat válasszák ezen tanulók, amely amúgy a felmérésekből kirajzolódó tendencia. A másik ok, hogy csökken a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók létszáma, ami egyre nehezebbé teszi a tanulók programokba történő bevonását. Amennyiben azonos lenne a célcsoport, úgy a programok egymásnak is nagyobb konkurenciát jelentenének és vélhetően a rövidebb képzési idejű, alacsonyabb végzettségi szintet jelentő szakképzési program felé tolná el a tanulókat.

A 175. § (3) bekezdés a) pontjának pontosítása koherenciát szolgáló technikai módosítás, az iskolatípus az Nkt. 13. §-ának megfelelő átvezetése.

A Nevir. módosítása mindemellett a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény módosításáról szóló 2018. évi CXXXII. törvénnyel, illetve a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény módosításához kapcsolódóan egyes törvények módosításáról szóló 2019. évi XXXVI. törvénnyel való összhang megteremtését célozza.

A köznevelési intézmények és a fenntartók jelzései alapján szükségessé vált az óvodákban, iskolákban, kollégiumokban és az alapfokú művészeti iskolákban a személyiségfejlesztést segítő módszertani eszközök és további tárgyi feltételek felülvizsgálata, melyet a Nevir. 2. melléklete tartalmazza.

Mindemellett az óvodai nevelés gyermeki személyiségfejlesztő folyamatainak hatékonyságát a korszerű és a nevelési-oktatási intézményekben biztosított tárgyeszköz-feltételek bővítése egyértelműen támogatja. Az egyes fejlesztőeszközök (fejlesztő játékeszközök, hangszerek, bábok, udvari játékelemek, vizuális nevelési eszközök, sporteszközök) lehetőséget teremtenek az ingergazdag környezet kialakításához, mely hozzájárul a gyermekek, tanulók befogadó attitűdjeinek formálásához. A kötelező (minimális) helyiség- és eszközjegyzék jogszabályban történő szabályozása elengedhetetlen annak érdekében, hogy kötelező jelleggel kerüljön előírásra a pedagógiai programokban meghatározott nevelési területek módszertani megvalósítása, ennek hiányában ugyanis csökken a vállalt nevelési feladatok eredményessége.

A színház egyik kiemelkedő képviselője a komplex tanulási lehetőséget és élményt nyújtó kulturális színtereknek, így már iskoláskorban meg kell kezdeni kulturális értékeink megismertetését a felnövekvő generációval. A színházlátogatások lehetőséget adnak a magyar nyelvi és irodalmi, a történelmi, az ének-zenei, a művészettörténeti ismeretek bővítésére, az ezekhez kapcsolódó kompetenciák fejlesztésére. A módosítás az EMMI által életre hívott „Minden gyermek járjon színházba!” című program megvalósítását célozza. A tervezet tehát a köznevelési intézmények bevonását, részvételének tervezhetőségét is szolgálja.

A tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletből a tanulmányi versenyekre vonatkozó rendelkezés átemelésre került a Nevir. munkatervre vonatkozó szabályai közé, lévén ez olyan általános szabály, amely nem a tanév rendjéhez köthető, hanem a Nevir. munkatervvel összefüggő rendelkezései között szabályozandó.

A módosítás révén, az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat javaslattevési és véleményezési jogosítványa kiterjed az iskolai közétkeztetés minőségére is.

Az ENSZ által 2015-ben elfogadott Fenntartható Fejlődési Célok 4.7 pontja szerint:

„2030-ig annak biztosítása, hogy minden tanuló olyan tudást és készséget szerezzon, amely a fenntartható fejlődés előmozdításához szükséges, beleértve egyebek közt a fenntartható fejlődés és a fenntartható életmódokkal, az emberi jogokkal, a nemek közti egyenlőséggel, a béke és az erőszakmentesség kultúrájának előmozdításával, a globális felelősség szemléletével, a kulturális sokszínűség és a kultúrának a fenntartható fejlődéshez történő hozzájárulásával foglalkozó oktatás révén.”

Magyarország Alaptörvénye rögzíti a fenntartható fejlődésre irányuló átmenettel kapcsolatos alapvető értékeket. A fenntartható fejlődésre nevelés a köznevelés egyik célja – melyet súlyának megfelelően az Nkt. 1. § (2) bekezdése határoz meg – ezenfelül a Nemzeti Alaptanterv kiemelt fejlesztési területe.

A fenntarthatóságra nevelésnek a köznevelési intézményekben való minél hatékonyabb jelenléte, hangsúlyosabbá válása a Fenntartható Fejlődési Célok eléréséhez vezető egyik legfontosabb eszköz. A fenntarthatóságra nevelés leginkább előremutató gyakorlatát az egész intézményes fenntarthatóságra nevelés jelenti, melynek hazai előfutárai a Zöld Óvodák és az Ökoiskolák. Az egész intézményes fenntarthatóságra nevelés esetén a pedagógiai tartalmi munka és az oktatási intézmény működtetése, mindennapi élete is a fenntarthatóság értékének hiteles képviselőjén alapul. Ahhoz, hogy ezen célok elérésében eredményeket lehessen elérni, a köznevelési intézmények működését és a pedagógiai munka feltételeit, kereteit biztosító jogszabályok harmonizációja szükséges. A fenntarthatóságra nevelés legkorszerűbb szemléletmódja értelmében annak egész intézményes értelmezése és gyakorlata segíti leginkább a fenntarthatóság értékeinek, szemléletmódjának átadását a felnövekvő generációk számára. Ennek érdekében a Nevir. módosítása indokolt.

A Nevir. 18. § (3) bekezdésében foglalt hatályos szabályozás jelenleg koherenciazavart okoz, emiatt szükséges ezen joghely módosítása. A Nevir. 18. § (1) bekezdésében foglaltak szerint ugyanis a tanuló térítési díj ellenében – vagy az Nkt. alapján az alapfokú művészetoktatásban ingyenesen részt vevők esetében ingyenesen – igénybe vett heti tanórai foglalkozásainak összes időtartama nem haladhatja meg a háromszáz perct, mellyel a gyakorlatban a térítési díj ellenében igénybe vehető oktatási időmennyiség felső korlátja kerül meghatározásra. Nyilatkozattétel abban az esetben releváns, ha a tanulónak több alapfokú művészeti iskolával áll fenn tanulói jogviszonya. Abban az esetben, ha a tanulónak egy alapfokú művészeti iskolával áll fenn tanulói jogviszonya nem indokolt a nyilatkozattételi kötelezettség előírása, mivel az iskola pontosan tudja, hogy az érintett tanuló hány foglalkozáson és összesen hány percben kíván részt venni a képzésben, így ennek megfelelően meg tudja állapítani, hogy háromszáz perct nem meghaladó foglalkozásra tekintettel a térítési díj, illetve háromszáz perct meghaladó foglalkozás esetén a tandíjfizetési kötelezettséget szükséges előírnia.

A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosítása lehetővé teszi, hogy az Oktatási Hivatal által szervezett tanulmányi versenyeken megvalósuló nyilvános előadási felhasználás – összhangban a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény szabad felhasználásra vonatkozó rendelkezéseivel – a szabad felhasználási kivételek alá legyen sorolható.

A két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvének kiadásáról szóló 4/2013. (I. 11.) EMMI rendelet módosítása lehetővé teszi a hittan célnyelven történő tanítását és az abból történő érettségizést is a jogi személyiséggel rendelkező vallási közösségek által fenntartott köznevelési intézményekben.

A tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet és a köznevelési tankönyvek legmagasabb fogyasztói áráról szóló 14/2015. (III. 13.) EMMI rendelet hatályon kívül helyezésére az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény rendelkezései okán a tankönyvrendelet kiegészítő eljárási szabályainak kormányrendeleti szintre emelése miatt kerül sor. A tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet tekintetében, az Nkt. módosítása miatt megmaradó szabályok a Nevir.-be kerülnek áthelyezésre. Aktuálissá vált a digitális tananyagokra vonatkozó szabályok korszerűsítése, hiszen az offline vagy online digitális tananyag tankönyvvé nyilvánításának hatályos szabályozása idejétmúlt, ugyanis az már a tartalom által elfoglalt tárhely mérete alapján történik. Az eljárási díj minimalizálása érdekében a kiadók tömörítés révén az állományok méretének csökkentésére törekedtek, ezért ezeknek a tananyagoknak a megjelenése, kép- és hangminősége csak éppen elfogadható volt. A tankönyvvé

nyilvánítási eljárásban közreműködő szakértői díjak számítása ugyanezen elv alapján történt, azonban ez a díj a szakértő munkáját sok esetben csak részben fedezte. Annak érdekében, hogy a kiadó jó minőségű HTML-alapú online digitális tananyagot nyilváníttasson tankönyvvé, továbbá hogy a szakértői díjazás reális legyen, szükség van a digitális tananyag tankönyvvé nyilvánítás igazgatási-szolgáltatási díjának és a szakértők díjazásának új szempontok szerinti megállapítására. Magát a számítási módot az Oktatási Hivatal honlapján lehet megjeleníteni. Az új szabályozás szerint a HTML-alapú online digitális tananyagot a tartalma, terjedelme alapján nyomdai ívre, a benne szereplő videó- és hanganyagokat pedig percre kell átszámítani. A kapott értékek alapján kell alkalmazni a papíralapú tankönyvek igazgatási-szolgáltatási és szakértői díjszámítási módszertanát. A HTML-alapú online digitális tananyag iskolai terjesztési árának maximumát is a tananyag fenti számítás szerinti terjedelme alapján kell majd meghatározni.

A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet módosításával pontosításra kerülnek a szakértői bizottsági feladatok. A sajátos nevelési igény (így köztük például a diszlexia) megállapítására jelenleg jogosult négy fórum helyett az egységes eljárásrend és szakmai felkészültség érdekében csak a megyei (fővárosi) pedagógiai szakszolgálatok és az ELTE Gyakorló Országos Pedagógiai Szakszolgálat lesz jogosult. Ezen túlmenően a személyi feltételek is e két fórumnál állnak részben vagy egészben rendelkezésre.

A módosítás – részben a koherencia megteremtése érdekében, részben a GDPR-nak történő teljes megfelelés érdekében – a 2019. január 1-jén hatályba lépett, az oktatási nyilvántartásról szóló 2018. évi LXXXIX. törvénnyel való összhang megteremtését, a Pető Intézet jogi helyzetének rendezését és az Nkt. módosításának való megfelelést is szolgálja.

Az Oktatási Hivatal 2016. január 1-jével megvalósult szervezeti átalakítása során többek között megszűnt a Projektigazgatóság. Ezen szervezeti egység feladatainak egy részét a Projektmenedzsment Főosztály látja el, melynek okán szükségessé vált az emberi erőforrások minisztere feladat- és hatáskörét érintően a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyek meghatározásáról szóló 20/2015. (IV. 10.) EMMI rendelet technikai jellegű módosítása.

A 2019/2020. tanév rendjéről szóló 11/2019. (VII. 3.) EMMI rendelet 1. mellékletének technikai pontosítása, kiegészítése szükséges a 2020. évi május–júniusi szóbeli érettségi vizsgák megszervezéséhez rendelkezésre álló időtartammal.

A javítóintézetek rendtartásáról szóló 1/2015. (I. 14.) EMMI rendelet, valamint az emberi erőforrások minisztere ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2016. (IX. 16.) EMMI rendelet módosítása technikai jellegű, mely a magántanulói jogviszony megszüntetése és a helyébe lépő egyéni munkarend bevezetése kapcsán indokolt.

Végső előterjesztői indokolás

az egyes szakképzési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 29/2019. (VIII. 30.) ITM rendelethez

A tervezet három jogszabály módosítását célozza a következők szerint:

- a) A nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet módosítása [a továbbiakban: 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet]

Az egyes szakképzési tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 504/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet Országos Képzési Jegyzéket érintő módosításai eredményeképpen a 2019/2020. tanévtől egyes szakképesítések (Fegyverműszerész, Fotográfus és fotótermék-kereskedő, Idegennyelvű ipari és kereskedelmi ügyintéző, Kiadványszerkesztő technikus, Látszerész és optikai árucikk-kereskedő és Textilipari technikus) esetén csak az érettségi végzettség megszerzését követően indítható azok megszerzésére irányuló iskolai rendszerű képzés. Ezen változással szükséges összehangolni az érintett szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiben (a továbbiakban: szvk) az iskolai rendszerű képzés összefüggő szakmai gyakorlatára vonatkozó előírásokat.

A képzéseket folytatók részéről több szakképesítés esetében is érkeztek az szvk-k módosítására, egyértelmű alkalmazhatóságot segítő pontosításra, képzési lehetőségek bővítésére, a szakképzési kerettantervekkel

való harmonizálásra vonatkozó jelzések, amelyek segítik az oktatási, képzési folyamatokat. Ilyen a CNC gépkezelő szakképesítés-ráépülés képzés megkezdési feltételének bővítése a szerszámkészítő szakképesítéssel (a Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft. által jelzett munkaerő piaci igényeknek megfelelően). A Gyógyszerkészítmény-gyártó szakképesítés esetén az összefüggő (nyári) szakmai gyakorlat tekintetében az szvk és a szakképzési kerettanterv rendelkezések összehangolása, továbbá a Villanszerelő szakképesítés esetén a FEOR szám pontosítása.

- b) A nemzeti fejlesztési miniszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 35/2016. (VIII. 31.) NFM rendelet módosítása [a továbbiakban: 35/2016. (VIII. 31.) NFM rendelet]

A tervezett módosítások e rendeletet érintő célja, hogy a mellék-szakképesítés megszerzésére irányuló komplex szakmai vizsga során – a szakmai tartalmak egyezése esetén – elismerésre, beszámításra kerülhessen a sikeres ágazati szakmai érettségi vizsga. A szakgimnáziumban 2020-tól megszervezésre kerülő ágazati szakmai érettségi vizsga nem fogja a mellék-szakképesítések szakmai tartalmát is magában foglalni, azok megszerzése külön „OKJ-s vizsga” keretében lesz lehetséges. Egyes mellék-szakképesítések szakmai tartalma és a kialakításra került új ágazati szakmai érettségi követelmények tartalma között szakmai, tartalmi átfedés van. A beszámítás lehetősége által elkerülhető az azonos követelmények többszöri számonkérése, csökkennek a szakgimnáziumban a mellék-szakképesítést választó tanulók vizsgaterhei. A sikeres ágazati szakmai érettségi vizsgának a mellék-szakképesítés komplex szakmai vizsgája során történő figyelembe vétele, beszámítása három szvk-t érint (Irodai informatikus, Távközlési üzemeltető és Váltókezelő).

Az autóbuszvezető és a tehergépkocsi-vezető szakképesítések esetén módosulnak a vizsgakövetelmények annak érdekében, hogy az OKJ-s szakmai vizsga és az egyéb jogszabályok által előírt, szakmai alapképesítéshez kapcsolódó (vizsga)előírások, követelmények összhangba kerüljenek. Így lehetővé válik, hogy a korábbiaknál harmonikusabban kerülhessen sor a különböző előírások szerinti vizsgakövetelmények együttes, egy vizsga keretei között történő teljesítésére.

A 2. mellékletben szereplő, egyes közlekedési szakképesítések szakmai vizsgáinak értékelésére vonatkozó módosítással kapcsolatban jelezzük, hogy azok beépítése a vizsgázók indokolatlan terhelésének elkerülése céljából szükséges. A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 7. § (1) bekezdés gd) és ge) pontjai lehetőséget adnak sajátos értékelési szempontok beépítésére a szakmai és vizsgakövetelményekbe. Jelen esetben a részletes szabályozás azért szükséges, mert az érintett szakképesítések (Autóbuszvezető, Tehergépkocsi-vezető) esetén – az ugyanazon követelmények többszöri elkülönült számonkérésének elkerülése céljából – az OKJ-s vizsga a C, illetve D kategóriás gépjárművezetői jogosítvány megszerzésére irányuló vizsgával „összevontan” kerül megszervezésre és lebonyolításra és az értékelési szempontok ily módon történő beépítése biztosítja a mindkét vizsgatípusnak történő egyidejű megfelelést.

Ezeken túlmenően a képzéseket folytatók részéről több szakképesítés esetében is érkeztek az szvk-k módosítására, pontosítására vonatkozó jelzések, valamint a Műszaki informatikus képzés megszervezését segítő, e szakképesítés szakképzési kerettantervét érintő módosításra vonatkozó észrevétel is érkezett, mely alapján a szakképzési kerettantervekről szóló 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet kerül pontosításra.

A fentiek alapján a tervezettel a 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendeletben 9 db szkv, a 35/2016. (VIII. 31.) NFM rendeletben 18 db szvk, valamint a szakképzési kerettantervekről szóló 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendeletben 1 db kerettanterv kerül módosításra.

Az indokolásnak a Magyar Közlönyben történő közzététele szükséges a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. §-a, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján.

Az Indokolások Tárát az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 4.

Az Indokolások Tára hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarokzlony.hu> honlapon érhető el.